

انسان به جهت طبیعت پرستشگری خود و با دیدن مسائل بسیاری که در فراز و نشیب زندگی به آنها برخورد می‌کند با سوالات و شبهات گوناگونی روبرو می‌شود. پرسش‌های اعتقادی و دینی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، که پاسخ‌گویی دقیق و به موقع و کارشناسانه می‌تواند، نقش مهمی در سرنوشت شخص و تعیین خط سیر زندگی او ادا کند. بنابراین ضرورت وجود مراکز و نهادهای پاسخگو مطرح می‌باشد و حضور مراکز متعدد و افراد متخصص و آگاه را در این حوزه می‌طلبد.

با پیرنگ شدن اعتقادات مذهبی در زمان گرفتاری و مصیبت از جمله هنگام بیماری، مخصوصاً بیماری‌های سخت و طولانی، نکته‌ای است که قرآن کریم به صراحت از آن سخن می‌گوید: **وَ إِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ؛ هنگامی که انسان را زبانی رسد، پروردگار خود را می‌خواند و بسوی او باز می‌گردد.** [۱]. [و این علاوه بر آن اعتقادات خاصی است که برخی بیماران درباره بیماری خود دارند، که گاهی آن را امتحان الهی دانسته و گاهی هم از آن به عنوان نتیجه گناه و اعمال زشت خود و کفاره گناهان یاد می‌کنند.

از همین روی که متدینین (در همه ادیان) نگاه دینی به بیماری خود دارند، و همچنین از آنجا که سلامت و نشاط روح، ارتباط مستقیم و مؤثری با سلامت و نشاط جسم دارد، سازمان بهداشت جهانی، سلامت را به معنای رفاه جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی تعریف کرده است. بر اساس این تعریف مراکز درمانی موظف هستند علاوه بر توجه به بُعد جسمی، روانی و اجتماعی بیمار به بُعد معنوی و روحی او هم توجه داشته باشند.

انجمن روانپزشکی آمریکا توصیه می‌کند که پزشکان گرایش مذهبی و معنوی بیماران را جویا شوند. زیربنای این توصیه‌ها این است که مراقبت از بیمار بسیار فراتر از درمان بیمار است و دربر گیرنده نیازهای مختلف بیمار است. اکثر بیماران خواهان برآورده شدن نیازهای معنوی و مذهبی خود هستند.

بنابراین یکی از اساسی‌ترین حقوق بیماران توجه به بعد روحی و معنوی آنان است. متأسفانه علی‌رغم سفارش‌های مؤکد دین اسلام نسبت به تقویت ابعاد روحی و معنوی بیماران، در این زمینه هم کشورهای غیر مسلمان گوی سبقت را از ما ربوده و توجه به روح و معنویت بیماران را جزء برنامه‌های درمانی خود قرار داده‌اند. و در همین راستا وجود یک کشیش یا روحانی مذهبی (در هر دین و آئینی که هستند) را جزء استانداردهای بیمارستان قرار داده‌اند.

خوشبختانه چندسالی است به همت نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی، طرح «مشاور روحانی» در برخی استان‌های کشور آغاز شده است. پس از اجرای موفقیت آمیز این طرح در استانهای اصفهان و شیراز هم اکنون این طرح در نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی اراک به عنوان سومین استان در حال اجرا شدن می‌باشد.

به طور کلی وظایف «مشاور روحانی یا مشاور بالینی» را می‌توان به دو بخش اصلی و فرعی تقسیم بندی نمود.

با توجه به ارتباط بسیار نزدیک بیماریهای جسمی و روحی و اثر متقابل آنها بر یکدیگر وظیفه اصلی «مشاور روحانی» مراقبت روحی و معنوی از بیماران مخصوصاً بیماران صعب‌العلاج از طریق برقراری ارتباط روحی و معنوی با آنان و همچنین بالا بردن امید به زندگی در آنها می‌باشد. و از همین نکته تفاوت ذاتی «مشاور روحانی» با عناوینی همچون «مسئول فرهنگی» و «پاسخگوی مسائل شرعی» روشن می‌گردد. هرچند که یک شخص روحانی به حسب وظیفه ذاتی خود از این عناوین نیز بیگانه نمی‌باشد.

از وظایف فرعی (البته کاملاً مهم و لازم و ضروری) «مشاور روحانی» می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود.

مشاوره مذهبی به مراجعین در زمینه مسائل دینی، خانوادگی، فردی و... پاسخگویی به مسائل شرعی بیماران، همراهان و کادر درمانی و غیر درمانی. برگزاری نماز جماعت.

تقویت انگیزه‌های دینی در پرسنل جهت خدمت به مراجعین و بیماران و افزایش رضایتمندی آنها از خدمات ارائه شده. همدلی و همدردی با خانواده بیماران صعب‌العلاج در ضمن تقویت روحیه آنها با گفتگو و بیان فلسفه دینی ابتلاءات مؤمنین. ایجاد و افزایش نشاط معنوی در بین کادر بیمارستان. تعدیل انتظارات بی‌مورد برخی بیماران یا همراهان آنها با بیان حقوق بیمار و وظایف کادر پزشکی.

مشاور مذهبی بیمارستان رفیده

حاج آقا رضا زاده

۰۹۳۷۴۵۴۲۹۰۴